

Kitaabka Yoo'eel iyo Kaniisadda Adventist-ka Toddobaadka ee La'odikiyaanka ah - Lambar Afartan iyo Laba

Jeff Pippenger
2026-02-09

Lambar Afartan iyo Laba

Marka Laawiyiintii saddex iyo labaatan loo kala jebiyo laba sadar oo isle'eg oo min labaatan iyo laba aayadood ah, iyadoo lala xiriirinayo sadarka Masiixa ee ciidihii gu'gu kula kulmeen astaan-dhammaystirkoodii, waxaannu muujin karnaa sadar ka bilaabmaya saddexda tallaabo ee Kormaridda habeenka Jimcaha, Kibista Aan Khamiirka Lahayn ee Sabtida, iyo Midhaha Ugu Horreeya maalinta koowaad ee toddobaadka. Tanu waa hal calaamad-jid, sida uu u metelo baabtiiskii Masiixa, hase yeeshee calaamad-jidkaas keliya waxay leedahay saddex tallaabo.

Marka aynu ka bilowno sarakicidda oo aynu afartan maalmood u sii gudubno mustaqbalka, waxaynu gaadhaynaa meel isbeddel leh, waayo markaas ayay ahayd markii Masiixu joojiyey waxbariddii fool-ka-foolka ahayd oo uu daruuraha ku kor baxay. Boqol iyo afartan iyo afarta kunna sidoo kale daruuraha ayay ku kor baxaan.

Markaasay cod weyn ayay samada ka maqleen oo ku leh, Halkan u soo kaca. Oo waxay samada ugu kaceen daruur dhexdeed; cadaawayaashoodiina way arkeen. Isla saacaddaasna waxaa dhacay dhulgariir weyn, oo tobankii meelood oo magaalada ka mid ah meel baa dhacday, dhulgariirkaasna waxaa ku dhinteen toddoba kun oo nin; kuwii hadhayna cabsi bay la gariireen, oo waxay ammaanta siiyeen Ilaaha samada. Hoogga labaad waa dhammaaday; oo bal eeg, hoogga saddexaad si dhakhso ah ayuu u imanayaa. Markaasaa malaa'igtii toddobaad buunkii afuufday; oo codad waaweyn baa samada ka yeedhay, iyadoo leh, Boqortooyooyinkii dunidan waxay noqdeen boqortooyooyinkii Rabbigeenna iyo Masiixiisa; isaguna weligiis iyo weligiis wuu talin doonaa. Muujintii 11:12–15.

Musiibada labaad iyo tan saddexaad waa Islaamka, malaa'igta toddobaadna waa musiibada saddexaad, taas oo mar kale ah, Islaamka. Musiibada saddexaad si degdeg ah ayay ku timaaddaa waqtiga dhulgariirka. Dhulgariirku waa sharciga Axadda ee Maraykanka; Maraykanku waa bahalkii dhulka ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, sharciga Axadduna waa gilgilashada, taas oo ah gariir. Bahalka dhulku waa boqorka ugu horreeya ee tobanka boqor, oo marka Maraykanka lagu afgembiyo sharciga Axadda, toban meelood meel magaalada ayaa dhacay. Isla saacadda sharciga Axadda, labada markhaati ee ay matalaan Eliiyaah iyo Muuse, isla labada markhaati ee Masiixa la beddelay ula muuqday Butros, Yacquub, iyo Yooxanaa, waxaa kor loogu qaadaa samada daruur ku jirta, oo qof walba wuu arkaa, waayo cadaawayaashoodii way fiiriyeen.

Afaratan maalmood ka dib sarakicidda, Ciise wuxuu “kor ugu baxay” daruuraha, waxaana bilaabmay tobanka maalmood ee qolka sare. Kor-u-bixiddu waa imtixaan muuqaal ah, sida malaa'igta labaad ee saddexda malaa'igood ay iyaduna tahay. Markii uu kor u baxay, malaa'igtu

waxay sheegeen inuu ku soo noqon doono daruuro, sidii uu hadda ugu kor baxay daruuro.

Oo markuu waxyaalahaas sheegayna, intay iyagu eegayeen, ayaa kor loo qaaday; daruur baana ka qarisyay indhahooda. Oo intay si adag samada ugu fiirsanayeen isagoo kor u sii kacaya, bal eeg, laba nin ayaa agtooda istaagay, iyagoo huwan dhar cad; kuwaas oo weliba ku yidhi, Nimanka reer Galili, maxaad samada u taagan tihii idinkoo ku eegaya? Ciise kan qudhiisa ah ee laydinka qaaday oo samada loo qaaday, sidaas oo kale ayuu u iman doonaa sidaad u aragteen isaga oo samada u tegaya. Falimaha Rasuullada 1:9–11.

Soo noqoshadiisa imaatinkiisa labaad waxay ku jirtaa “ammaanta” boqortooyadiisa.

Haddaba, ku alla kii iga xishooda aniga iyo erayadaydaba jiilkan sinooleyaasha iyo dembilayaasha ah dhexdiisa, Wiilka Aadmiguna isagaa ka xishoon doona markuu ku yimaado ammaanta Aabbihiis isaga oo ay la socdaan malaa’igaha quduuska ah. Markos 8:38.

“Ammaantan” la mid ah ayaa ah tii Butros, Yacquub, iyo Yooxanaa ku arkeen Buurtii Isbeddelka. Buurta Isbeddelku sidoo kale waxay ahayd tallaabo labaad, waxaana ka horreeyey Kaysariya Filibbi, waxaana ka daba yimid Kaysariya Maritima. Imtixaanka labaadna sidoo kale waa imtixaanka sanamka bahalka, imtixaan u baahan garasho nebiyadeed oo ah in sanamka bahalku samaysmayo. Imtixaanka labaadna sidoo kale waa Melsar oo baadhaya Daanyeel iyo saaxiibbadiis si uu wejiyadooda ugu barbar dhigo kuwa aan cunin digirta. Waa imtixaan muuqaal ah. Tallaabada labaad ee saddexda tallaabo ee axdiga ee taariikhda axdiga Aabraam waxay ahayd “calaamadda” gudniinka. Tallaabada labaad waxay ka dhigan tahay shaabadaynta dadka Ilaah iyadoo kor loo qaadayo sidii calamad. Tallaabada labaad waa meesha “ammaan” lagu muujiyo, waayo saddexda tallaabo ee malaa’igta kowaad waa cabsi, “ammaan,” iyo xukun. Maalinta afartanaad ee xilliga Bentakostiga waxay la jaanqaaddaa Buurta Isbeddelka. Kabahaaga iska bixi, waayo waxaad taagan tahay dhul quduus ah.

Koritaanku waa imtixaan muuqaal ah, oo xariiqda ciidaha gudaheeda, koritaanku marka la joogo calaamadda afartanka maalmood waxa ka horreeya shan maalmood oo leh Iidda Buunanka. Iidda Buunanku waxay tilmaamaysaa digniinta buunka toddobaad, taas oo ah digniinta Islaamka.

Koritaanku waxay ka dambaysaa buunanka shan maalmood, dabadeedna shan maalmood ka dib koritaankii, Maalinta kafaaraggudku waxay calaamadisaa xukunka. Buunku waa jidadkii hore, waa farriinta La’odikiya, waa Islaamka, waana farriinta aasaasiga ah ee malaa’igtii kowaad. Shan maalmood ka dib, marka waxbaridda “waji-ka-waji” ay dhammaato, imtixaanka labaad ee muuqda ee malaa’igta labaad waxaa lagu calaamadeeyaa koritaanku. Shan maalmood ka dibna, xukunku wuxuu calaamadiyaa malaa’igta saddexaad.

Shan maalmood dabadeed markii xukunkii ku dhacay guriga Ilaah uu dhammaaday, xukunku wuxuu ku yimaadaa Maraykanka, sida uu u calaamadsan yahay Maalinta Bentekoste.

Oo wuxuu Aabraam ku yidhi, Hubaal ogow in farcankaagu ay qariib ku ahaan doonaan dal aan iyagu lahayn, oo ay u adeegi doonaan; oo iyaguna waxay iyaga dulmi doonaan afar boqol oo sannadood; Oo weliba quruuntaas ay u adeegi doonaan waan xukumi doonaa; dabadeedna waxay ka soo bixi doonaan iyagoo hanti badan wata. Bilowgii 15:13, 14.

“Maalka weyn” ay haystaan boqol iyo afartan iyo afar kun xilligii sharciga Axadda, halkaas oo “qaranka” Maraykanka lagu xukumo, waa maalkii ku xusan cutubka lixaad ee Ishacyaah, kaas oo metelaya Ilaahnimada. Wax sii sheegidda axdiga Ibraahim waxay leedahay “qarankaasna sidoo kale,” sidaas darteedna waxay tilmaamaysaa in dadka Ilaah la shaabadeeyey ka hor sharciga Axadda. Dabadeedna, xilligii sharciga Axadda, oo ah wakhti ay metelaan toddobada maalmood ee iidda Taambuugyada, roobka dambe ayaa lagu shubaa qiyaas la’aan iyadoo xukunka lagu fulinayo dadkii badnaa ee weynaa ee ka baxsan guriga Ilaah.

18-kii Luulyo, 2020, labadii markhaati ayaa lagu laayay jidadka Sodom iyo Masar. Labada markhaati waxay ahaayeen Muuse iyo Eliiyaah, oo William Miller wuxuu ahaa Eliiyaahii taariikhdiisa. Riyadiisii ayuu indhihiisa daqiiqad yar isku qabtay, oo 18-kii Luulyo, 2020, si nebiyaysan ayuu indhihiisa ugu xidhay dhimasho. Markuu indhihiisa furay, qolkii wuu madhnaa, albaabna iyo daaqadihiina way furnaayeen. Markaas Miller, markuu arkay shaqada ninka burushka wasakhda sita uu fulinayay, ayuu ka baryay inuu taxaddar muujiyo, ninkiina burushka wasakhda sita wuxuu u xaqiijiyeey in wax walba ay hagaagi doonaan.

Markii Miller ku soo baraarugay cidlada dhexdeeda, bishii Luulyo ee 2023, iidda kibista aan khamiirka lahayni way timid, wax yar ka hor sarakicidda 31-ka Diseembar, 2023. Halkaas—fariinta nebiyadeed ee Oohinta Habeenbadhka ee runta ah, “oohinta” ay tusaaleeyeen dhammaan farriimaha kale ee nebiyadeed ee weligood la furfuray, ayaa billowday in la furfuro, waayo dhammaadka saddexda maalmood iyo badhku wuxuu aqoonsanayaa “wakhtiga dhammaadka,” oo marka la joogo “wakhtiga dhammaadka” waxaa had iyo jeer jira furfuris nebiyadeed. Tani had iyo goor sidaas ayay tahay, waayo Masiixu waa isku mid shalay, maanta, iyo weligiis. La macaamilkiisu dadka la leeyahay mar walba waa isku mid, waayo hadda wuxuu ku shaqeeyaa isla “xariiqyada” uu weligiiba ugu shaqayn jiray. Dhammaadka saddexda maalmood iyo badhka waxaa la furfuray Muujintii Ciise Masiix.

Jidhka sara kacay waxaa hore loogu sii asteeyey Aadan, kaas oo marka hore la sameeyey, dabadeedna lagu afuufay neefta nolosha. Lafihii engegnaa ee kuwii dhintay ee Yexesqeel 37 ku xusan, iyaguna marka hore waxaa lagu sameeyey waxsii sheegid kowaad, dabadeedna nolol ayaa loogu soo celiyey waxsii sheegid labaad oo neefta nolosha u keentay jidhkii aan naf lahayn iyada oo loo marayo fariin ku saabsan afarta dabaylood, taas oo ah fariinta shaabadaynta. Labada tusaaleba, waxsii sheegidda la furay waxay ka kooban tahay laba qaybood, kuwaas oo siyaabo kala duwan loo soo bandhigo. Waa gudaha iyo dibadda; waa aragtida webiyada Ulay iyo Xiddeqel; waa aragtiyaha chazon iyo mareh; waa labada markhaati, labada dhuun ee dahabka ah, iyo wixii la mid ah.

Taariikhda Millerite-ka, Oohintii Saqda-dhexe waxay ahayd wax sii sheegidda ku midoobtay wax sii sheegidda malaa’igta labaad. Wax sii sheegid laba-tallaabo ah. Markii lafihii engeganaa ee dhintay la sara kiciyey 2023, waxay khasab ahaan u baahnaa lahaayeen in la tijaabiyo, waayo furitaanka shaabbad-ka-qaadista wax sii sheegiddu had iyo jeer wuxuu bilaabaa hab tijaabo oo saddex-tallaabo ah. Labada tijaabo ee ugu horreeya waxay ahaan lahaayeen tijaabada aasaaska, dabadeedna tijaabada macbudka.

Shan maalmood ka dib sarakicidda—codkii cidlada, oo uu astaan u yahay xilligii kibista aan khamiirka lahayn, ayaa dhammaanaya; waayo Eliyaah, oo ay matalaan Miller iyo Yooxanaa Baabtiisaha, labaduba waxay diyaariyeen jidka Kan ayan istaahilin inay kabiihiisa qaadaan. Sarakicidda markay dhacdo, Ciise wuxuu bilaabaa muddadiisii waxbaridda “weji ka weji” oo soconaysa afartan maalmood. Waxbariddaas “weji ka weji” ah waxay Daanyeel ugu bilaabatay maalintii laba iyo labaatanaad ee cutubka tobnaad. Halkaas waxaa loogu matalay saddex tallaabo iyo saddex taabasho, oo ay weheliso labanlaabidda xoogaysiga.

Shan maalmood ka hor intaan afartanka maalmood dhammaan, digniinta buunka Islaamka ayaa la yeedhiyaa. Digniinta Islaamka waxaa lagu matalay dameerkii Masiixu fuulay markii uu si guul leh Yerusaaalem ku galay. Ka hor intuuusan ka soo degin jiradaha Buurta Saytuunka una soo gelin Yerusaaalem, wuxuu marka hore xertiisii ku amray inay tagaan oo dameerka furaan.

“Aragtidan waxaa la bixiyey sannadkii 1847, wakhtigaas oo ay jireen walaalo Adventist ah oo aad u yar oo ilaalinayey Sabtida, kuwaasna in yar oo keliya ayaa u haystay in ilaalinteedu ay leedahay muhiimad ku filan oo lagu kala saaro dadka Ilaah iyo kuwa aan rumaysadka lahayn. Haatan waxaa bilaabanaya in la arko rumoobidda aragtidaas. ‘Bilowga wakhtigaas dhibaataada,’ ee halkan lagu sheegay, loola jeedo ma aha wakhtiga belaayooyinku bilaabi doonaan in la shubo, balse waa wakhti gaaban oo ka horreeya intaan la shubin, inta Masiixu weli ku jiro meesha quduuska ah. Wakhtigaas, inta hawsha badbaadadu xidhmaysana, dhibaataadu waxay ku soo degi doontaa dhulka, quruumuhuna way cadhoon doonaan, hase ahaatee waa la xakamayn doonaa si aanay u hor istaagin hawsha malaa’igta saddexaad. Wakhtigaas ‘roobka dambe,’ ama qabowjabka ka imanaya hortiiisa Rabbiga, ayaa iman doona si uu xoog u siiyo codka dheer ee malaa’igta saddexaad, oo uu quduusiinta ugu diyaariyo inay istaagaan muddada ay toddobada belaayo ee ugu dambaysta ah la shubi doono.” Early Writings, 85.

9/11 wuxuu amray malaa’igtiisa inay sii daayaan dameerka, dabadeedna George Bush kii yaraa ayaa xakameeyey dameerka. Kuuros wuxuu tusaale u yahay malaa’igtii kowaad, waayo, isagu wuxuu ku dhawaaqay amarkii ugu horreeyey. Sidaas daraaddeed wuxuu metelaa labadaba Agoosto 11, 1840 iyo 9/11, oo 9/11 Islaamku, sida lagu metelay “ka cadhaysiinta quruumaha,” loo sii daayay dabadeedna la celiyey. Waqtigaas ayaa roobkii dambe bilaabay inuu da’o. Kuuros wuxuu metelaa labada astaan-calaamadood ee Islaamka ee Agoosto 11, 1840 iyo 9/11.

“Saddex toddobaad ayuu Jibriil la legdamayay quwadihii gudcurka, isagoo doonaya inuu ka hortago saamayntii ka shaqaynaysay maskaxda Kuuros; oo ka hor intaan loollanku dhammaan, Masiixa qudhiisu wuxuu u yimid inuu Jibriil caawiyo. ‘Amiirkii boqortooyada Faaris ayaa i hor istaagay kow iyo labatan maalmood,’ ayuu Jibriil ku dhawaaqayaa; ‘laakiin bal eeg, Miikaa’iil, oo ah mid ka mid ah amiirrada ugu waaweyn, ayaa u yimid inuu i caawiyo; oo anna halkaas ayaan la sii joogay boqorradii Faaris.’ Daanyeel 10:13. Wax kasta oo samadu u qaban kartay dadka Ilaah aawadood waa la qabtay. Guushii ugu dambayntii waa la hantiyay; xoogaggii cadowga waa la xannibay maalmaha Kuuros oo dhan, iyo maalmaha wiilkiisa Kambiises oo dhan, kii xukumayay qiyaastii toddoba sano iyo badh.” Prophets and Kings, 571.

Siirruus, Agoosto 11, 1840, markii sarreyntii Cusmaaniyiintu dhammaatay, sida hormuudkii hore u muujiyeen, Islaamkii hoogga labaad waa la xakameeyey. Xannibaaddaasi waxay calaamad u ahayd dhammaadka waxsii sheeggii wakhtiga ee saddex boqol iyo sagaashan iyo kow sannadood iyo shan iyo toban maalmood, kaas oo billowday markii afartii malaa'igood, oo matalayey afar suldaan oo Islaami ah, la furay malaa'igtii lixaad, taas oo matalaysay hoogga labaad ee saddexda hoog ee Islaamka. 9/11 Islaamku wuu wax ku dhuftay dabadeedna waa la xakameeyey, sida uu u matalayo xakamayntii ku jirtey taariikhda Siirruus iyo tii 1840. Dhammaan saddexdaas markhaati waxay tilmaamayaan xakamayn ama furid Islaamka, bilowgii gelitaankii guusha badnaa ee Masiixuna dameerkii waa la furay.

Furfuridda dameerka ka horraysa gelitaankiisii guusha lahaa waxay aqoonsanaysaa farriinta buunka ee timaadda shan maalmood ka hor kor u kaca. Farriinta ah in Islaam mar kale la sii daayo, sidii lagu sii daayay 9/11, iyo sida mar kale loo sii deyn doono shan iyo toban maalmood dabadeed xeerka Axadda, kaas oo ah Bentakostiga, waa farriinta calaamadisa bilowga Qaylada Habeenbadhka. Dameerka la sii daayay wuxuu calaamadiyaa bilowga ama alfa-da ku dhawaaqidda farriinta Qaylada Habeenbadhka, oo xeerka Axadda, halkaas oo Qaylada Habeenbadhku isu beddesho qaylada weyn, Islaam mar kale ku dhufte bahalka dhulka.

Waqtiga Qaylada Habeenimo-dhexe wuxuu ku bilaabmaa dharbaaxo alfa ah oo ka timaadda Islaamka, wuxuuna ku dhammaadaa dharbaaxo oomega ah oo ka timaadda Islaamka. Dharbaaxyada Islaamku ku dhufte Maraykanka waxaa lagu matalay markhaatifurka Balcaam iyo dameerkiisa, kaas oo dabcan lagu soo bandhigay Tirintii cutubka labaan iyo labaad. Masiirka kaniisadda La'odikiya ee Toddobaadka-Adventist-ka ah, iyada oo ah geeska Protestant-ka ee bahalka dhulka, waxaa lagu matalay Ishacyaah 22:22 (gudaha), halka masiirka geeska Jamhuuriga lagu soo bandhigay Tirintii 22:22 (dibadda) iyo wixii ka dambeeya.

Cadhadii Ilaahna way kululaatay, maxaa yeelay wuu tegay; malaa'igtii Rabbiguna jidkay istaagtay si ay isaga cadow ugu noqoto. Haddaba wuxuu fuulay dameerkiisii, oo labadiisii addoonna way la jireen.

Oo dameerkii wuxuu arkay malaa'igtii Rabbiga oo jidka taagan, iyadoo seeftedii gacanta ku qaawan tahay; markaasaa dameerkii jidkii ka leexday oo duurka galay; Balaamna dameerkii wuu garaacay si uu jidka ugu soo celiyo. Tirintii 22:22, 23.

Markii 9/11, Balcaam oo ahaa nebigii beenta ahaa, kana wakiil ahaa Maraykanka iyo George Bush kii yaraa, wuxuu doonayay inuu dhammaystiro hawshii aabbihii George Bush kii koowaad bilaabay ee ahayd isku daygii caalamiyiintu ku doonayeen inay ku afgambiyaan Maraykanka kuna hirgeliyaan waxa uu ugu yeedhay “nidaam cusub oo adduun.” Dhiirrigelinta kitaabiga ah ee caalamiyiinta waa inay dilaan dadka hadhay ee Ilaah, George Bush kii yaraana wuxuu metelaa dhammaadka dhaxalka nebiyadeed ee aabbihii ee ku saabsan soo gelinta “nidaam cusub oo adduun” sida uu ugu yeedhay. “Nidaamka cusub ee adduunka” ee Bush wuxuu ku yimaaddaa isbahaysiga saddex-geesoodka ah ee masduulaagii, bahalkii, iyo nebigii beenta ahaa marka la gaadho sharciga Axadda, George Bush kii yaraana wuxuu calaamadiyaa bilowga muddada ku dhammaata sharciga Axadda, taas oo ah wakhtiga shaabadaynta, wakhtiga imtixaanka sawirka

bahalka, muddada uu matalo codka kowaad ee Muujintii siddeed iyo tobnaad, iyo waxyaalo kale oo badan. Dameerkii Balcaam ayaa ajandaha caalamiyiinta dhinac u leexiyey ilaa boqol iyo afar iyo afartan kun lagu shaabadeeyo fooddooda.

Gabay ama Sabuur uu tiriyey Aasaaf. Ilaahow, ha aamusin; ha iskaamusin, hana xasillin, Ilaahow. Waayo, bal eeg, cadaawayaashaadu buuq bay wadaan; kuwa ku necebna madaxay kor u qaadeen. Dadkaaga waxay uga tashadeen xeelad khiyaano leh, oo waxay ka wada hadleen kuwaaga qarsoon. Waxay yidhaahdeen, Kaalaya, aynu ka goynnee inay quruun dambe ahaadaan, si magaca Israa'iil mar dambe aan loo soo xusuusan. Waayo, waxay ku wada tashadeen isku ra'yi; waxay ku heshiiyeen inay kaa gees noqdaan. Sabuurka 83:1–5.

Aayadda lixaad iyo kuwa ka dambeeyaba waxay aqoonsanayaan “cadaawayaasha” inay yihiin “toban” quruumood, kuwaas oo Muujintii toddoba iyo tobnaad lagu matalay toban boqor. Halkaas tobankii boqor waxay yihiin isku fikrad, laakiinse Aasaaf wuxuu leeyahay, “waxay ku wada tashadeen isku ra'yi; waxay isu bahaysteen inay kaa gees noqdaan.” Tobanka boqor waa bahaysiga sharka ee caalamiyeysan ee maalmaha ugu dambeeya, kuwaas oo go'aansaday inay “baabbi'iyaa” “Israa'iil” “kuwaaga qarsoon” si aanay “u ahaan quruun.” Shaqada bahaysiga tobanka boqor ee “kor u qaada” awoodda baabanimada sidii “madax”ii midowga saddex-geesoodka ah waa in la tirtiro “Israa'iil”ta ruuxiga ah, kuwaas oo ku qarsoon “meesha qarsoon ee Kan ugu Sarreeya.”

9/11-kii, dameerkii Islaamku wuxuu ajandihii masduulaagii ka leexiyey jidkiisii, waayo malaggii xoogga badnaa ee Muujintii 18 ayaa soo degay isaga oo seef gacanta ku sita. Imtixaankii gudaha markaas wuxuu ahaa in lagu soo noqdo jidadkii hore. Halkaas ayaana ku bilaabatay ku-celcelintii taariikhaha Milleriyiinta ee malaa'igtii kowaad iyo tii labaadba, sida lagu dhigay taariikhda saddexda aayadood ee ugu horreeya Muujintii siddeed iyo tobnaad. Saddexdaas aayadood ee ugu horreeya, oo ah aayadaha Walaashii White ay sheegtay in ay rumoobi doonaan marka dhismayaashii waaweynaa ee Magaalada New York la dumiyo.

9/11 waxaa lagu rumoobay Muujintii 18:1–3, isbarbardhiggiina malaa'igtii kowaad ee soo degaysay si ay dhulka ammaanteeda ugu iftiimiso 11kii Agoosto, 1840, ayaa markaas ku biiray malaa'igtii labaad oo ku dhawaaqday dhicitaankii Baabuloon. Balcaam wuxuu ahaa astaan u ah malaa'igtii kowaad, Balcaamna waxa weheliyay labadiisii addoon, kuwaas oo matalayay malaa'igtii labaad.

Tusaalaha Balcaam ee geeska Jamhuuriga ee nebiga beenta ah, Balcaam wuxuu lahaan lahaa laba iska-hor-imaad oo kale dameerka Islaamka. Iska-hor-imaadka saddexaad dameerku “wuu hadli lahaa,” hadalka wax sii sheegidduna wuxuu calaamadeeyaa sharciga Axadda. Oktoobar 7, 2023 dameerku mar kale ayuu wax ku dhuftay, laakiin ma ahayn dhulka ruuxiga ah ee casriga ah ee ammaanta leh. Wuxuu ku dhuftay dhulkii suuggaanaa ee qadiimiga ahaa ee ammaanta lahaa, Balcaamna isaga iyo dameerkiisuba hadda waxay ku jireen iska-hor-imaadkoodii labaad.

Laakiinse malaa'igtii Rabbigu waxay istaagtay jidkii beero canab ah dhexdooda, oo gidaarna dhinacan buu ka yiil, gidaar kalena dhinacaas buu ka yiil. Oo markay dameertii aragtay malaa'igtii Rabbiga, ayay isugu riixday gidaarkii, oo cagtii Balaam ayay gidaarka ku burburisay; markaasuu haddana garaacay. Tirintii 22:24, 25.

Beerta canabka ee reer binu Israa'iilii hore waxay tusaale u tahay beerta canabka ee Adventism-ka Todobaadka Toddobaad ee La'odikiya. Labaduba waa dadka axdiga ee la siiyey masuuliyadda inay ahaadaan kuwa lagu aamminto Sharciga Ilaah, kaas oo lagu astaan yeelay "derbi," waana mid ka mid ah qaybaha ka kooban beerta canabka.

Maxaa kale oo dheeraad ah baa canabkayga loo samayn kari lahaa oo aanan ku samayn? Haddaba maxaa yeelay, markii aan filayay inuu canab dhalo, ayuu canab duurjoog ah u dhalay? Oo haatan kaalaya; waxaan idiin sheegi doonaa waxa aan canabkayga ku samayn doono: oddiisa waan ka qaadi doonaa, oo waa la baabbi'in doonaa; darbigiisana waan dumin doonaa, oo waa lagu tuman doonaa. Ishacyaah 5:4, 5.

Israa'iilkii qadiimiga ahaa ee macnahiisu tooska ahaa iyo Israa'iilka ruuxiga ah ee casriga ahba way caasiyoobeen, waxayna diideen mas'uuliyadahoodii quduuska ahaa. Laga bilaabo 9/11 ilaa sharciga Axadda, arrin nebiyadeed ayaa lagu matalayaa "derbi." Arrinta nebiyadeeduna waa burburinta "derbiga" kala-soocidda kaniisadda iyo dawladda ee ku dhex jira Dastuurka Maraykanka. 9/11, Bush wuxuu hirgeliyey Patriot Act, kaas oo ahaa tallaabo weyn oo lagu afgembinayo Dastuurka; waayo halkaas ayaa falsafaddii hagaysay Dastuurka madax-hoos loo rogay, markii mabaadi'da sharciga Roomaanka, oo ku andacooda in qofku dambiile yahay ilaa laga caddeeyo in uu eed la' yahay, laga aqbalay kana sarraysiiyey mabda'a sharciga Ingiriiska ee adkaynaya in qofku eed la' yahay ilaa lagu caddeeyo dambi.

Muddada ka bilaabmaysa 9/11 ilaa sharciga Axadda waxay xambaarsan tahay tixraacyo nebiyadeed oo ku saabsan "derbiyo." Islaamku isagoo derbiyada ku burburinaya dameerkii Balaam oo kale, wuxuu aqoonsiinayaa in arrinta Islaamku tahay ta bixin doonta caqligelinta qaldan ee lagu rogi doono mabaadi'da ku dhex jira Dastuurka. Marka la eego dareenkan nebiyadeed, Islaamku, oo ah nebi been ah oo kitaabiga ah, waa waxa khiyaaneeya Maraykanka inta lagu jiro wakhtiga tijaabada sawirka bahalka, sida nebigii beenta ahaa ee Maraykankuna uu dunida oo dhan u khiyaaneeyo inta lagu jiro wakhtiga tijaabada sawirka bahalka ee dunida.

Oktoobar 7, 2023 dameerka Islaamku wuxuu weeraray dhulkii qadiimiga ahaa ee suuggaanaa ee tooska ahaa, oo marka dameerka la sii daayo ka hor ku dhawaaqidda Qaylada Habeenbadhka Islaamku mar kale ayuu ku dhufan doonaa Maraykanka, oo ah dhulka suuggaanaa ee casriga ah ee ruuxiga ah, siduu yeelay 9/11. Markii labaad ee Balcaam dameerka ku dhufto waa malaa'igta labaad, malaa'igta labaadna had iyo goor waxay soo saartaa labanlaabid sida ay u metelayso "jid canabyo ah" oo leh laba derbi.

Markaasaa malaa'igtii Rabbigu sii socotay, oo waxay istaagtay meel cidhiidhi ah oo aanay jirin jid loo leexdo midig ama bidix toona. Oo markii dameeraddii aragtay malaa'igtii Rabbiga, ayay hoos ugu dhacday Balaam; markaasaa cadhadii Balaam kicisay, wuuna dameeraddii ku dhufatay ul. Markaasaa Rabbigu afkii dameeradda furay, oo waxay Balaam ku tidhi, Maxaan kugu sameeyey, oo aad saddexdan jeer ii dishay? Tirintii 22:26-28.

Marka aynu si dhow uga fiirsanno aayadaha laba iyo labaatanaad iyo saddexda ku xiga, waxaynu ogaanaynaa in dhab ahaantii ay tahay aayadda saddex iyo labaatanaad meesha dameerka markii ugu horraysay lagu dhufto.

Oo cadhadii Ilaah way kulushay maxaa yeelay wuu tegey; oo malaa'igtii Rabbigu jidka ayay istaagtay si ay isaga uga hor timaaddo sidii cadowgiisa. Haddaba wuxuu fuushanaa dameerkiisii, oo labadiisii addoommona way la jireen.

Oo dameerkii wuxuu arkay malaa'igtii Rabbiga oo jidka taagan, iyadoo seeftiisii gacanta ugu soo baxday; markaasaa dameerkii jidkii ka leexday oo beer galay; Balaamna dameerkii wuu garaacay si uu jidka ugu soo celiyo. Tirintii 22:22, 23.

Cadhadii Ilaah u qaaday Balaam sababta uu u aqbalay codsiga ah inuu noqdo nebi been ah waxay la ahayd wax u dhigma sidii Masiixu u soo afjaray wada-hadalkiisii Yuhuuddii muran-badnayd ee aayadda ugu dambaysa ee Matayos 22. Aayadda saddex iyo labaatanaad ee Tirintii 22 waxay waafaqsan tahay Matayos cutubka 23, aayadaha afar iyo labaatanaad iyo shan iyo labaatanaad ee Tirintii waxayna waafaqsan yihiin cutubyada 24 iyo 25 ee Matayos. Aayadaha lix iyo labaatanaad, toddoba iyo labaatanaad, iyo siddeed iyo labaatanaadna waxay waafaqsan yihiin Matayos cutubyada 26, 27, 28.

Matayos 23 waa malaa'igta koowaad; 24 iyo 25 waa malaa'igta labaad; 26, 27, iyo 28-na waa malaa'igta saddexaad. Tirintii 22, aayadda 23 waa malaa'igta koowaad; aayadaha 24 iyo 25 waa malaa'igta labaad; aayadaha 26, 27, iyo 28-na waa malaa'igta saddexaad. Matayos wuxuu la hadlayaa dadka axdiga, kuwii hore iyo kuwa cusub; Tirintu waxay qeexaysaa doorka Islaamka sida qalabka Ilaah ee edbinta lagu saaro cibaadada Axadda oo ka bilaabmaysa Maraykanka, dabadeedna dunida inteeda kale. Garaaciddii saddexaad dabadeed, markii dameerkii hadlay, Balcaam waxaa loo iftiimiyey wixii imminka dhacay.

Markaasaa Rabbigu indhaha Baclaam furay, oo wuxuu arkay malaa'igtii Rabbiga oo jidka taagan, iyadoo seefteedii gacanta ku qaawan tahay; markaasuu madaxiisii foorariyey, oo wejigiisuu ku dhacay. Oo malaa'igtii Rabbigu waxay ku tidhi isaga, Maxaad dameeraddaada saddexdan jeer u garaacday? Bal eeg, anigu waxaan u soo baxay inaan kaa hor istaago, maxaa yeelay jidkaagu waa qalloocan yahay hortayda. Dameeraddiina way i aragtay, oo saddexdan jeer ayay iga leexatay; haddaanay iga leexan lahayn, hubaal imminkaba waan ku dili lahaa adiga, iyadana waan noolayn lahaa. Markaasaa Baclaam ku yidhi malaa'igtii Rabbiga, Waan dembaabay; waayo, ma aan ogayn inaad jidka iga hor taagnayd; haddaba sidaas daraaddeed, hadday tani ku xumaato, dib baan u noqon doonaa. Tirintii 22:31–34.

Balaam wuxuu ka dhigan yahay nebigii beenta ahaa, kaas oo ah Maraykanka oo ku hadla sida masduulaagii marka uu yimaado sharciga Axadda. Marka uu yimaado sharciga Axadda, marka la iftiimiyo, wuxuu matalaa kuwa weli ku jira Baabuloon, kuwaas oo markaas lagu baraarujiyo arrinta sharciga Axadda oo looga yeedho inay ka soo baxaan Baabuloon.

Shan maalmood oo farriinta kibista aan khamiirka lahayn ah oo ka timid Miller, dabadeedna soddon maalmood oo Masiixu ku barayo wadaaddadiisa, kuwaas oo ay soddonku u taagan yihiin, taas oo horseedaysa farriinta digniinta ee buunka ee furidda dameerka, taas oo shan maalmood ka horraysa kor loo qaadista calanka, taas oo shan maalmood ka horraysa albaabka xiran ee masalka tobanka bikradood, taas oo shan maalmood ka horraysa sharciga Axadda ee Bentekostiga, kaas oo soo gelinaya muddada toddobada maalmood ah ee Teendhooyinka, taas oo ah shubista buuxda ee

roobka dambe inta lagu jiro dhibaataada sharciga Axadda, waayo imtixaanka muddadaas wuxuu ku saabsan yahay maalinta toddobaad.

Tirada shan waa astaanta bikradaha, ha ahaadeen kuwo caqli leh ama kuwo nacas ah. Tirada soddon waa astaanta wadaaddada, taas oo ah waxa magaca Laawiyiintii tilmaamayo. Tirada toddoba waa Sabtida. Laawiyiintii cutubka labataan iyo saddexaad wuxuu sawirayaa taariikhda wadaaddada, reer Laawi ee Malaakii saddex, bikradaha caqliga leh, iyo boqol iyo afartan iyo afar kun inta lagu jiro wakhtiga imtixaanka Sabtida.

Waxaan arrimahan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.